

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Rvperti Abbatis Monasterii Tuitiensis, ordinis sancti
Benedicti, Theologi antiqui ac plane clarissimi, in Cantica
Canticorum de incarnatione Domini commentario[rum],
libri VII**

Rupertus <Tuitensis>

[Köln], 1527

VD16 B 3703

Vinea mea coràm me est. Mille tui pacifici, & ducenti his q[...] custodiu[n]t
fructus e[ius]

urn:nbn:de:hbz:466:1-34445

Vinea fuit pacifico in ea quæ habet populos. Tradidit eam custodibus. Vir affert pro fructu eius mille argenteos.

¶ Hoc dilecta ad gratiam & gloriam de semet ipsa dicit. Et dilectus continuo respondens ait.

¶ Vinea mea coram me est. Mille tui pacifici, & ducenti his qui custodiunt fructus eius

¶ Ad causam dilectæ huius, quæ hoc ipsum loquitur, multum pertinet, meminisse & denarrare, in quo plantata fuerit vinea dilecti sui, scilicet utrum in fide an in operibus, de qua videlicet vinea & lex & prophetæ & in euangelio suo multa loquitur ipse dilectus. Propterea nunc dicit. Vinea fuit pacifica in ea quæ habet populos. Quæ nam illa est quæ habet populos? Fides an lex? Non utique lex, sed fides. In fide vinea domini plantata est non in lege, quemadmodum & apostolus dicit. Non enim pro lege promissio Abrahamæ aut semini eius, ut hæres esset mundi, sed per iustitiam fidei. Et subinde. Ideo ex fide, ut secundum gratiam firma sit promissio omni semini Abrahamæ, non ei qui ex lege est solum, sed ei qui ex fide est Abrahamæ, qui est pater omnium nostrum, sicut scriptum est quia patres multarum gentium posui te ante deum cui credidi sti. Item de eodem. Qui contra spem in spem credidit ut fieret pater multarum gentium secundum quod dictum est ei, sic erit semen tuum sicut stellæ cæli & non infirmatus est fide, &c. Ergo quæ habet populos ipsa est fides, quia per fidem Abrahamam pater populorum, pater multarum gentium factus est. Quid igitur o æmula mea, o synagoga siue carnalis circumcisio contra me gloriaris quasi

Vinea plantata in fide, non in operibus legis

Rom. 4

Vinea dicitur ante leges plantata esse

COMMENTAR. LIB. VII.

de operibus legis, quod sola tu sis uinea domini? Ante legem fuit uinea domini, plantata in fide, & tu in prauum conuersa es, plantatio autem illa permanet, Ego autem (ait plantator ipse) plantaui te uineam electam, omne semen uerum.

Hic. 2.

Gal. 3.
Esaia. 5.

Quomodo conuersa es in prauum uinea aliena? Quid igitur lex? Propter transgressiones (ait Apostolus) posita est. Hinc & alius propheta: Uinea facta est dilecto in cornu filio olei, & sepiuit eam, &c. In cornu facta, id est, in fide plantata est, quia fidei firmitas illa per cornu designatur, de qua Apostolus: Ideo ex fide ut secundum gratiam promissio firma sit omni semini Abrahamae. Sepiuit autem eam, quid est nisi hoc ipsum, quod lex propter transgressiones posita est? Itaque nihil dubium remanet, quin pacifico, id est, dilecto (ipse est enim pax nostra qui fecit utraque unum) uinea facta uel plantata fuerit, non in lege, sed in fide: & ideo non nouo consilio defenditur dilecta haec, scilicet ecclesia ex gentibus, quod ex fide absque operibus legis iustificetur. Tradidit eam

Rom. 4.

Eph. 2,

Diuers
uineae cu
stodes,
Esaia. 5.
Hier. 17.

custodibus, id est, patriarchis, ducibus, iudicibus, sacerdotibus, prophetis, atque regibus. & sicut Esaias dixit: Turrim quoque & torcular, id est, templum & altare aedificauit in medio eius, & expectauit ut faceret uuas & fecit labruscas. Ita conuersa est in prauum uinea aliena.

Præcium
uineae

Osee. 12.

Quae deinde dicit: Vir affert pro fructu eius mille argenteos, uinea mea coram me est, mille tui pacifici & ducenti his qui custodiunt fructus eius, ex opposito illius, quae in prauum conuersa est, melius intelliguntur. Et fodi eam mihi (ait in Osee dominus) quindecim argenteis & choro ordei, & dimidio choro ordei, & dixit ad eam, Dica

multos expectabis me, ne fornicaberis & nō eris uiro, sed & ego expectabo te &c. ¶ Sacramentū in nūeris istis absconditū est pulcherrimū, hic in mille ducentis argenteis & choro ordeī, cuius uidelicet sacramenti hęc summa est. quod ista & uirgo sit & uiro coniuncta: illa autē neq; uirgo, neq; uiro coniuncta. Huius nanq; uirginitatem unitas millenni, coniunctionē uero siue nuptias binarius centenus significat. Arithmetici siue abacistræ melius norunt quod dicitur, & qua ratione unitas uirgo pronuncietur, usu habent in suis tractatibus, quidelicet in semetipsa multiplicata nihil creat, quia semel unus, unus est, quod nulli aliū nūero contingit. Nā cæteri numeri in semetipsos ducti alios creant, ut bis duo, quatuor: & ter tria, nouē. Porro nuptias huius centenus designat binarius, & hoc felicissimū est, quia dilecta hęc que ex fide est, semper uiro cōiuncta est, & semper uirgo permanet: E contra illius uirginitatē simul & corruptionē illud mystice designat, quod precium eius neque in unitate mansit neq; ad binariū peruenit, cū dicitur, fodi eā mihi quindecim argenteis & choro ordeī & dimidio choro ordeī. Si argenteos attēdas, neq; decē sunt argentei, que esset unitas decena, neque uiginti, qui esset binarius decenus: sed sunt quindecim, in quo uidelicet numero plus unitate minus est binario. Similitet neq; unus tantū chorus ordeī, neque duo sunt chori sed chorus & dimidius ordeī, plus monade, minus binario. Itaque & illi hoc infelicissimum est, quia neque uirgo est, neque uirū habet. Nūc breuiter literæ huius seriem recurramus. Vineā fuit pacifico in ea quæ habet populos, id est, omnis plantatio quam plantauit.

Myfteriū
in nūeris,

Virginitas
& corrup-
tio vine-
æ iudaicæ

RVP. IN CANT. CAN. CA. VI.

Ephe. 2.
Rom. 4

1. Cor: 9
Nēs argen
tei eius,
uille

Rom. 4

Mille tui
pacifici.

dilectus uere pacificus, per quē deo reconciliati sumus, in fide plantata ē Abrahæ, p̄ quā ille oēs hæredita uirgines. Tradidit eam custodibus cōmisit eam rectorib. uir affert pro fructu eius mille argenteos. i. quiuis operarius fidelis ac uirtuosus scripturarū peritus & ore facundus, cunctas fidelis sermonis copias impendit prædicando, ut percipiat tpe suo quippiam de fructu eius, ¶ Omneis argentei eius mille, id est, omnes sermones eius consonant in una fide, quia sicut iam supra dictum est, numerus iste millena unitas est, quod arithmeticis nō incognitū est. Ad hæc ille. Vineam meam coram me est. Et est sensus. Ego non sum mutatus, sed ubi plantaui, ibi quero, & habeo uineam meam, s. non in lege, sed in fide. Si enim qui ex lege hæredes sunt, exinanitas est fides, abolita est promissio, & esset mutabilitatis quæ in deum non cadit. O tu quicumq; es, q̄ in hac uinea mille argenteos (de quibus iam dictum est) expendis, mille tui pacifici, id est, pacem, uidelicet remissionem peccatorum faciētes uel acquirentes sunt tibi: & ducenti his q̄ custodiūt fructus eius, uidelicet in eo, ut uirginali cōiugio in cœlestib. nuptiis, quas hic significat binarius centenus, cum dilecto & dilecta in sempiternum perfruantur ¶ Quæ habitas in hortis, amici auscultāt, fac me audire uocem tuam ¶ Quis dicat, cui dicat, manifestum est dilectus em̄ dilectæ dicit, quæ habitas in hortis. Quib. in hortis habitat dilecta, nisi in amœnitate scripturarum in delectatione uirtutum, pulchre florentium, bene olentium, semper uirentium: Fac me